

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Zuzany Šnejdrové, Ph.D., a soudkyň Mgr. Jany Volkové a Mgr. Barbory Berkové, ve věci

žalobkyně: Č. B. M. š. a M. š. s. r. o., IČO X
sídlem S. 76/6, X O.
zastoupená advokátkou Mgr. Veronikou Zavadilovou
sídlem Kramářova 3379, 750 02 Přerov

proti
žalovanému: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
sídlem Karmelitská 529/5, Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 4. 2019, č. j. MSMT-6402/2019-4, ve věci
zápisu změny v údajích vedených v rejstříku škol,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

1. Dne 30. 10. 2015 podala žalobkyně žádost o zápis změny v údajích vedených v rejstříku škol, a to jednak o zvýšení nejvyššího počtu stravovaných z 30 na 90, a dále o zápis dalšího místa poskytovaných služeb na adrese S. 76/6, O. u školní jídelny – výdejny.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

2. Krajský úřad Olomouckého kraje, odbor školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „krajský úřad“) rozhodnutím ze dne 17. 12. 2015, č. j. KUOK 109483/2015 žádost žalobkyně zamítl s odůvodněním, že dle § 144 zákona č. 561/2004 Sb., školského zákona (dále jen „školský zákon“), se do rejstříku škol zapisují údaje o nejvyšším povoleném počtu dětí, žáků a stravovaných ve škole nebo školském zařízení, jedná se však pouze o děti, žáky a studenty přijaté do škol zapsaných v rejstříku. Dále uvedl, že na žáky zahraniční školy nezapsané v rejstříku škol nelze vztáhnout hmotné zabezpečení dle § 122 odst. 2 školského zákona a nelze ani do rejstříku škol zapsat navýšení kapacity a další místo poskytování školských služeb pro žáky takové zahraniční školy.
3. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „žalovaný“) rozhodnutím ze dne 21. 4. 2016, č. j. MSMT-5326/2016-2 zamítlo odvolání žalobkyně a rozhodnutí krajského úřadu potvrdilo. Uvedlo, že školní stravování není integrální součástí práva na vzdělání, nýbrž má povahu hmotného zabezpečení, na které vzniká nárok pouze splněním podmínek stanovených v § 122 odst. 2 školského zákona, podle něhož mají žáci právo na hmotné zabezpečení zahrnující školní stravování pouze po dobu jejich pobytu ve škole. Školou je však třeba dle § 7 odst. 2 a 6 školského zákona rozumět pouze školu zapsanou v rejstříku škol. V předmětné zahraniční škole mohou sice žáci zvláštním způsobem plnit školní docházku, vzhledem k tomu však, že se nejedná o školu zapsanou v rejstříku škol, na finanční prostředky ze státního rozpočtu na školní stravování dle § 1 odst. 1 a § 4 odst. 4 zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním zařízením a školským zařízením, právo nemá.
4. Zdejší soud rozsudkem ze dne 21. 2. 2018, č. j. 65 A 52/2016-40 rozhodnutí žalovaného zrušil pro nepřezkoumatelnost a vrátil mu věc k dalšímu řízení s tím, že odůvodnění krajského úřadu ani žalovaného neobsahuje odůvodnění použité právní kvalifikace, tj. aplikaci § 148 odst. 3 písm. c) školského zákona, ani odůvodnění souvislosti mezi zápisem údaje o počtu stravovaných do rejstříku škol a nárokem žáků na hmotné zabezpečení. Za nepřesvědčivé považoval soud rovněž i odůvodnění žalovaného, že v souladu s § 144 školského zákona je do rejstříku zapisovaný údaj o nejvyšším počtu stravovaných údajem, který se týká pouze žáků přijatých do škol zapsaných v rejstříku škol. V neposlední řadě pak přisvědčil žalobkyni, že se nijak nevypořádal s jejími vznesenými odvolacími námitkami.
5. Následně žalovaný rozhodnutím ze dne 9. 8. 2018, č. j. MSMT-5326/2016-6 zrušil rozhodnutí správního orgánu I. stupně a věc mu vrátil k novému projednání. Vzhledem k tomu, že v jiném správním řízení bylo rozhodnutím krajského úřadu u školní jídelny – výdejny, jejíž činnost žalobkyně vykonává, zapsáno místo poskytovaného vzdělávání nebo školských služeb na adrese S. 76/6, O., žádost ze dne 30. 10. 2015 se v části zápisu tohoto místa poskytovaných služeb stala bezpředmětnou, proto žalovaný usnesením ze dne 20. 12. 2018 předmětné řízení zastavil.
6. O žádosti žalobkyně o zvýšení kapacity školní jídelny – výdejny z důvodu stravování žáků mezinárodní školy ke dni zápisu k 1. 1. 2019, bylo opětovně rozhodnuto dne 21. 11. 2018 tak, že ji krajský úřad zamítl s odůvodněním, že této žádosti nelze vyhovět, neboť činnost školní jídelny by nebyla v souladu s právními předpisy. Za situace, kdy žalobkyní uváděným důvodem pro zvýšení kapacity jídelny je stravování strážníků mezinárodní

školy, která neuskutečňuje vzdělávání podle vzdělávacích programů uvedených v § 3 školského zákona, nevykonává činnost základní školy, její činnost není v rejstříku škol a školských zařízení zapsaná. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, jež bylo žalovaným dne 2. 4. 2019 zamítnuto žalobou napadeným rozhodnutím.

II. Obsah žaloby

7. Žalobkyně se žalobou podanou v zákonné lhůtě domáhala zrušení rozhodnutí správních orgánů obou stupňů. V žalobě namítala, že:

a) nebyl dán důvod pro zamítnutí její žádosti postupem dle § 148 odst. 3 písm. c) školského zákona, neboť činnost jejího školského zařízení – zařízení školního stravování (výdejny) je v souladu s právními předpisy. Souvztažnost mezi kapacitou školského zařízení zapsaného v rejstříku škol a školských zařízení a počtem žáků s nárokem na hmotné zabezpečení dle názoru žalobkyně neexistuje. Je zcela irelevantní, zda v rejstříku škol a školských zařízení je zapsána kapacita vč. počtu žáků, kteří nemají nárok na hmotné zabezpečení dle § 122 odst. 2 školského zákona, když sám zápis školského zařízení do rejstříku ještě nezakládá právní nárok na jeho financování z veřejných rozpočtů;

b) z § 122 odst. 2 ani z § 144 školského zákona nevyplývá, že by žákům zahraniční školy nebylo možné poskytnout školní stravování ve stejném rozsahu jako žákům ostatních (základních) škol. Závěry obou správních orgánů, že s odkazem na § 122 odst. 2 školského zákona nelze na žáky zahraniční školy vztáhnout hmotné zabezpečení, neboť tato škola není školou, jejíž činnost by byla vymezena v § 7 školského zákona, a že dle § 144 školského zákona jsou do rejstříku škol a školských zařízení zapisovány údaje o nejvyšším povoleném počtu jen těch dětí a žáků stravovaných ve školském zařízení, kteří byli přijati do škol zapsaných do rejstříku škol a školských zařízení, jsou nesprávné. Také žáci, kteří si plní povinnou školní docházku v zahraniční škole dle § 36 školského zákona, mají plný nárok na hmotné zabezpečení dle § 122 odst. 2 školského zákona. Na tyto žáky a jejich vzdělávací program je třeba nahlížet jako na žáky základní školy ve smyslu § 7 odst. 3 školského zákona, a to po celou dobu, kdy se podrobují vzdělávání na zahraniční škole, což odpovídá smyslu a účelu § 122 školského zákona, dle kterého mají nárok na hmotné zabezpečení mj. i žáci základní školy. Závěry obou správních orgánů, že žák zahraniční školy má nárok na hmotné zabezpečení ve své spádové škole jen po dobu jeho pobytu v této spádové škole, jsou nelogické a v praxi neproveditelné, neboť žák zahraniční školy v této spádové škole fakticky nikdy nepobývá, tudíž není splněna ani díkce § 122 odst. 2 školského zákona, dle které se hmotné zabezpečení poskytuje pouze po dobu pobytu žáka ve škole nebo školském zařízení. Tento restriktivní výklad je navíc dle žalobkyně ve vztahu k těmto žákům diskriminační, rozporný s principem rovnosti zakotveným Listinou základních práv a svobod, která je jako „ústavní zákon“ nadřazena školskému zákonu;

c) rozhodnutí je diskriminační vůči žákům zahraniční školy, kteří jsou na základě restriktivního výkladu školského zákona a vyhlášky o školním stravování znevýhodněni vůči žákům „běžných“ základních škol. Jestliže školský zákon stanoví možnost plnit povinnou školní docházku také zahraniční škole, není důvod v otázce nároku na hmotné

zabezpečení (zahrnující i školní stravování) k žákům „běžné“ základní školy a k žákům základní zahraniční školy s povolením plnění povinné školní docházky přistupovat odlišně. Žalovaný i krajský úřad svým rozhodnutím navodili, že cena oběda pro žáka „běžné“ základní školy je výrazně nižší než cena toho samého oběda odebíraného od stejného dodavatele.

III. Vyjádření žalovaného

8. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě odmítl veškeré žalobou uplatněné námitky a navrhl její zamítnutí, neboť své rozhodnutí považuje za přezkoumatelné, zákonné a věcně správné. Uvedl, že v žalobě nebyla předložena žádná nová tvrzení, která by žalobkyně neuvedla již ve svém odvolání či v dřívějším řízení před krajským soudem. Žalovaný tak předně odkazuje na argumentaci uvedenou v napadeném rozhodnutí. Žalovaný doplnil, že zahraniční škola postrádá postavení školy podle § 7 školského zákona, neboť neuskutečňuje vzdělávání podle vzdělávacích programů, není zapsána ve školském rejstříku a nemůže vydávat doklady podle školského zákona. Zápis do školského zákona představuje podmínku výkonu činnosti ve smyslu § 7 odst. 6 školského zákona.
9. Poněvadž zahraniční škola není školou, jejíž činnost vymezuje § 7 školského zákona, nelze na její žáky vztáhnout školní stravování dle § 122 odst. 2 školského zákona. Není možné navýšit kapacitu školského zařízení školní jídelny – výdejny pro žáky zahraniční školy nezapsané ve školském rejstříku, neboť § 122 odst. 2 školského zákona se týká jen vyjmenovaných škol.
10. Žák plní povinnou školní docházku v zahraniční škole je podle § 38 odst. 3 školského zákona zároveň žákem spádové školy nebo jiné školy zapsané do školního rejstříku, kterou zvolil jeho zákonný zástupce. Právě na spádové škole či jiné zákonným zástupcem zvolené škole má žák nárok na školní stravování. V době, po kterou tuto školu nenavštěvuje, neboť je žákem zahraniční školy, nemá nárok na školní stravování ani v ní.

IV. Návrh žalobkyně na přerušení řízení

11. Dne 16. 12. 2019 podala žalobkyně návrh na přerušení řízení, neboť je přesvědčena, že by soud měl podat Ústavnímu soudu ČR návrh na zrušení ustanovení § 122 odst. 2 školského zákona. Důvodem je diskriminace žáků zahraniční školy žalobkyně, neboť je jim upřeno právo na rovné zacházení ve věcech přiznání a poskytování sociálních výhod (hmotného zabezpečení) a přístup ke vzdělávání a jeho poskytování ve smyslu ustanovení § 1 odst. 1 písm. g) a i) zákona č. 198/2009 Sb., antidiskriminačního zákona, a to pouze proto, že podstupují školní docházku jiným způsobem než na běžné základní škole. Školský zákon upírá žákům právo na školní stravování na zahraniční škole. Žalovaný uvedl, že tito žáci mají nárok na školní stravování v jiné škole zapsané v ČR v rejstříku škol a školských zařízení. Podmínkou pro to je však nutnost jejich pobytu v této jiné (spádové) škole. Tato podmínka však z logiky věci není splnitelná, požaduje plnění nemožného. Žáci, kteří podstupují výuku na zahraniční škole, nemohou tuto výuku podstupovat v jiné škole, neboť v ní nepobývají. Předmětné ustanovení tak uvrhlo dotčené žáky do jakési mezery v právu, díky čemuž je jim upřeno právo stravovat se ve škole, která je pro ně školou základní, stejně jako jiní žáci běžných základních škol. Takto nastalá situace neznamená, že

není možnost si uhradit stravování v plné ceně, nicméně právo na zvýhodněné stravování je žákům žalobkyně odepřeno.

12. Správní orgán měl využít extenzivní výklad a dospět k závěru, že i žáci zahraničních škol mají mít nárok na školní stravování za stejných podmínek, za jakých se stravují žáci plnící povinnou školní docházku na běžných základních školách. Odlišnost studijních plánů či osnov není důvodem pro upření nároku na zvýhodněné školní stravování.
13. Mezera v právu je natolik do očí bijící, že pokud ji soud nepřeklene extenzivním výkladem, bylo by dle žalobkyně na místě obrátit se na Ústavní soud ČR s návrhem na zrušení předmětného ustanovení, což následně může vést k zásahu zákonodárce, který tuto nedostatečnost zhojí.
14. Stávající stav negativně zasahuje základní práva žáků, a to právo na rovné zacházení podle čl. 1 Listiny, zároveň je takto nepřiměřeně tvrdě omezeno právo na pomoc státu při vzdělání, jež je upraveno v čl. 33 odst. 4 Listiny. Žáci zahraniční školy by minimálně pro účely hmotného zabezpečení měli být považováni za žáky základní školy ve smyslu ustanovení čl. 7 odst. 6 školského zákona. Pokud zákon na jednom místě připouští možnost, aby si žák plnil povinnou školní docházku na zahraniční škole, není důvod pro to, aby jiná část zákona byla vykládána způsobem, který tomuto žákovi upírá práva, jež mají žáci běžných základních škol.

V. Posouzení věci krajským soudem

15. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. V souladu s ustanovením § 51 odst. 1 s. ř. s. rozhodl bez nařízení jednání.
16. Podle ustanovení § 7 odst. 1 školského zákona *vzdělávací soustavu tvoří školy a školská zařízení podle tohoto zákona.*
17. Podle ustanovení § 7 odst. 2 školského zákona *škola uskutečňuje vzdělávání podle vzdělávacích programů uvedených v § 3.*
18. Podle ustanovení § 7 odst. 3 školského zákona *druhy škol jsou mateřská škola, základní škola, střední škola (gymnázium, střední odborná škola a střední odborné učiliště), konzervatoř, vyšší odborná škola, základní umělecká škola a jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky. Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem typy škol podle jejich zaměření pro účely jejich označování.*
19. Podle ustanovení § 7 odst. 4 školského zákona *školské zařízení poskytuje služby a vzdělávání, které doplňují nebo podporují vzdělávání ve školách nebo s ním přímo souvisejí, nebo zajišťuje ústavní a ochrannou výchovu anebo preventivně výchovnou péči (dále jen "školské služby"). Školské zařízení uskutečňuje vzdělávání podle školního vzdělávacího programu uvedeného v § 5 odst. 2.*

20. Podle ustanovení § 7 odst. 5 školského zákona *druhy školských zařízení jsou zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, školská poradenská zařízení, školská zařízení pro zájmové vzdělávání, školská účelová zařízení, školská výchovná a ubytovací zařízení, zařízení školního stravování, školská zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a školská zařízení pro preventivně výchovnou péči. Členění školských zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a školských zařízení pro preventivně výchovnou péči stanoví zvláštní právní předpis.*
21. Podle ustanovení § 7 odst. 6 školského zákona *podmínkou výkonu činnosti školy nebo školského zařízení je zápis do školského rejstříku.*
22. V souladu s § 38 odst. 1 školského zákona může žák podléhající povinné školní docházce dle § 36 odst. 2 školského zákona výjimečně tuto neplnit ve škole zapsané ve školském rejstříku, ale v jiné vzdělávací instituci vykonávající svou činnost na území České republiky. Jedná se o tzv. zahraniční školy, což jsou vzdělávací instituce poskytující vzdělávání podle vzdělávacích programů jiných států. **Tyto zahraniční školy se však ani po udělení povolení ministerstvem nestávají školou podle školského zákona, která by byla součástí vzdělávací soustavy České republiky** (viz komentář k § 38 odst. 1 a 2 školského zákona, zdroj: P. Katzová: Školský zákon. Komentář. Wolters Kluwer. Praha. 2009). Tento závěr je v souladu se zněním ustanovení § 7 školského zákona, který upravuje vzdělávací soustavu škol a školských zařízení, přičemž školou, která je součástí této soustavy, je pouze ta škola, jež uskutečňuje vzdělávání podle vzdělávacích programů uvedených v § 3 školského zákona a je zapsána do školského rejstříku.
23. Stejně tak tento závěr podporuje skutečnost, že školský zákon pak vyžaduje, aby žák, který plní povinnou školní docházku v zahraniční škole na území České republiky (tzn. ve škole, která není ve školském rejstříku zapsána), byl vždy žákem spádové školy nebo jiné školy zapsané ve školském rejstříku, kterou zvolil zákonný zástupce žáka (v praxi se pro tuto školu vžilo označení „kmenová škola“). To znamená, že po celou dobu, kdy žák plní povinnou školní docházku v zahraniční škole na území České republiky, je z právního hlediska žákem školy, kam byl přijat k plnění povinné školní docházky v souladu s § 36 školského zákona a která je součástí vzdělávací soustavy škol.
24. Podle ustanovení § 122 odst. 2 školského zákona *dětem v mateřských školách, přípravných třídách základní školy a přípravném stupni základní školy speciální, žákům základních škol a nezletilým žákům středních škol se poskytuje hmotné zabezpečení, které zahrnuje školní stravování po dobu jejich pobytu ve škole a ve školském zařízení podle § 117 odst. 1 písm. b) a c), a dále v případě potřeby ubytování. Zletilým žákům středních škol a studentům vyšších odborných škol lze poskytovat hmotné zabezpečení podle věty první.*
25. Dle § 122 odst. 2 školského zákona tak zákonný nárok na poskytování hmotného zabezpečení mají a) děti mateřských škol, b) děti v přípravných třídách základní školy, c) děti v přípravném stupni základní školy speciální, d) žáci základních škol a e) nezletilí žáci středních škol (a v souladu s § 91 odst. 2 školského zákona také konzervatoři). To znamená, že těmto dětem, žákům a studentům musí být při splnění zákonem stanovených podmínek hmotné zabezpečení poskytováno. V případě školního stravování je tento zákonný nárok vázán na dobu pobytu dítěte či žáka v dané škole nebo uvedeném školském zařízení.

26. Ustanovení § 122 odst. 2 školského zákona tak vyjmenovává taxativně, žákům jakých škol musí či může (v případě zletilých žáků) při splnění podmínek být školní stravování ve smyslu školského zákona poskytováno. V souvislosti s výše vymezeným pojmem školy ve smyslu školského zákona a contrario tak v případě žáků škol, které nejsou součástí českého školství, či jiným kategoriím dětí, žáků a studentů hmotné zabezpečení ve formě školního stravování a ubytování ve smyslu § 122 odst. 2 školského zákona poskytováno není.
27. Pokud jim služby spočívající ve stravování či ubytování poskytovány jsou, byť právnickou osobou vykonávající činnost příslušného školského zařízení, nejedná se již o hmotné zabezpečení podle školského zákona, ale o jiné činnosti této právnické osoby, na jejichž poskytování se školské právní předpisy nevztahují.
28. Jak již bylo uvedeno, činnost zařízení školního stravování je dětem, žákům a studentům dle § 122 odst. 2 školského zákona poskytována pouze v době jejich pobytu v dané škole, tj. pouze v době (ve dnech), kdy se zúčastňují vyučování v dané škole, přičemž s ohledem na § 4 odst. 6 vyhlášky č. 107/2005 Sb., o školním stravování, se za den pobytu ve škole považuje také první den neplánované přítomnosti strávníka ve škole. Jinými slovy tedy, **pokud dítě, žák nebo student příslušné školy nebo dítě zařazené v přípravné třídě základní školy nebo v přípravném stupni základní školy speciální v příslušné škole fakticky nepobývá, nelze mu poskytovat školské služby zařízení školního stravování (nelze mu poskytovat školní stravování podle školského zákona)** (viz komentář k § 119 školského zákona, zdroj: P. Katzová: Školský zákon. Komentář. Wolters Kluwer. Praha. 2009). Právnická osoba vykonávající činnost zařízení školního stravování však může své služby poskytovat i jiným adresátům než uvedeným v § 119 a 122 odst. 2 školského zákona nebo v jiném časovém období, v takovém případě se však již nejedná o školské služby zařízení školního stravování (nejedná se vůbec o školní stravování) upravené školským zákonem, ale o další činnost této právnické osoby, která musí být také samostatně vymezena v příslušném zřizovacím či zakládacím dokumentu právnické osoby.
29. Krajský soud na tomto místě uzavírá, že v posuzované věci žalobkyně provozuje zahraniční školu, v níž mohou žáci na základě povolení žalovaného plnit povinnou školní docházku dle § 38 odst. 1 písm. c) školského zákona. V rejstříku škol a školských zařízení je žalobkyně od 1. 9. 2010 zapsána pouze jako vykonavatel činnosti mateřské školy a dále činnosti školní jídelna – výdejna (která zajišťuje stravování právě pro tuto mateřskou školu). K výkonu činnosti základní školy žalobkyně ve smyslu § 7 odst. 6 školského zákona zapsána do školského rejstříku není a vzdělávání podle vzdělávacích programů uvedených v § 3 školského zákona neuskutečňuje. Není tak součástí vzdělávací soustavy podle školského zákona a její žáci nemají nárok na hmotné zabezpečení podle § 122 odst. 2 školského zákona. Je pravdou, že její žáci, pokud jsou státními občany ČR (případně další vymezené osoby ve smyslu § 36 odst. 2 školského zákona), jsou rovněž žáky jednotlivých kmenových škol, které jsou součástí vzdělávací soustavy podle školského zákona a tito žáci by tak splňovali podmínku, být žákem některé ze škol taxativně vyjmenovaných v ustanovení § 122 odst. 2 školského zákona. Tito žáci však pro vznik nároku na hmotné zabezpečení ve formě stravného nesplní druhou podmínku nároku na stravné, a to podmínku pobytu ve škole, neboť ve škole, která je součástí vzdělávací soustavy dle školského zákona, fakticky nepobývají. Krajský soud má za to, že z výše citovaných ustanovení a vyslovených závěrů jednoznačně vyplývá, že „pobytem ve škole“ je míněna

faktická účast žáka na školním vzdělávacím programu ve smyslu § 3 školského zákona, tj. ve škole, která uskutečňuje vzdělávání podle takového programu. Jak již krajský soud opakovaně uvedl, škola žalobkyně takovou školou není, přestože se „škola“ nazývá, její žáci tak tuto podmínku v rámci pobytu v její škole nejsou s to splnit. Žalobní bod b) není důvodný.

30. Žalobkyně požadovala zapsat v rejstříku škol zvýšení nejvyššího povoleného počtu stravovaných své školní jídelny v místě poskytovaného vzdělávání.
31. Podle ustanovení § 1 odst. 1 vyhlášky č. 107/2005 Sb., o školním stravování, *školním stravováním se rozumí stravovací služby pro děti, žáky, studenty a další osoby, jimž je poskytováno stravování v rámci hmotného zabezpečení, plného přímého zaopatření, nebo v rámci preventivně výchovné péče formou celodenních služeb nebo internátních služeb (dále jen "strávníci").*
32. Podle ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 107/2005 Sb., o školním stravování, *školní stravování zabezpečuje zařízení školního stravování.*
33. Podle § 119 první věty školského zákona *v zařízeních školního stravování se uskutečňuje školní stravování dětí, žáků a studentů v době jejich pobytu ve škole [...]*
34. Podle § 144 odst. 1 písm. e) školského zákona se do rejstříku škol a školských zařízení *zapisuje nejvyšší povolený počet dětí, žáků a studentů ve škole nebo školském zařízení, včetně jejich odloučených pracovišť, lůžek, stravovaných, tříd, skupin nebo jiných obdobných jednotek, uvedený v rozhodnutí o zápisu do rejstříku škol a školských zařízení.*
35. Jedná se o takzvanou „kapacitu“ školy nebo školského zařízení vyjádřenou pomocí uvedení nejvyššího povoleného počtu příslušných „jednotek výkonu“, kterým lze v dané škole či školském zařízení jako celku poskytovat vzdělávání nebo školské služby, v posuzovaném případě školní stravování. Takzvané jednotky výkonu jsou školskými právními předpisy vymezeny pro příslušný druh školy nebo druh a typ školského zařízení (např. v případě mateřských škol se jedná o děti, v případě základních škol, středních škol, konzervatoří, základních uměleckých škol a jazykových škol s právem státní jazykové zkoušky o žáky, v případě domovů mládeže a internátů o lůžka, v případě zařízení školního stravování o stravované apod.). Krajský soud tak nesouhlasí s názorem žalobkyně vyjádřeným v žalobním bodě ad a), že neexistuje souvztažnost mezi kapacitou zařízení školského zařízení a počtem žáků s nárokem na hmotné zabezpečení. Jak vyplývá z výše citovaných ustanovení, do školského rejstříku se zapisují pouze taková zařízení, která zabezpečují školní stravování, což je stravovací služba pro žáky, jimž je poskytováno stravování v rámci hmotného zabezpečení. Jak již bylo uzavřeno výše, zařízení žalobkyně takovým stravovacím zařízením pro její žáky není a být nemůže.
36. Za této situace byl správný postup správních orgánů, pokud zamítly žádost žalobkyně o zápis do školského rejstříku, tj. požadavek na zvýšení počtu stravovaných, neboť tato místa nesplňují požadavky školského zákona na zařízení, která jsou do školského rejstříku zapisována. Žalobní námitka a) není důvodná.
37. Krajský soud neshledal důvod pro předložení věci Ústavnímu soudu ČR spolu s návrhem na zrušení § 122 odst. 2 školského zákona, neboť se neztotožňuje s názorem žalobkyně,

že je tímto ustanovením zasahováno do základních práv žáků žalobkyně chráněných ustanoveními čl. 1 Listiny či čl. 33 odst. 4 Listiny.

38. Podle čl. 1 věty první Listiny lidé jsou svobodní a rovní v důstojnosti i v právech. K tomuto článku krajský soud odkazuje na usnesení Ústavního soudu z 24. 10. 2000, sp. zn. I. ÚS 305/2000, dle něhož „úvodní články Listiny mají charakter toliko základních, obecných ustanovení, jak ostatně napovídá název hlavy první. Principy obsažené v těchto člancích se vztahují na všechna základní práva a svobody zahrnuté do Listiny a jsou východiskem při jejich výkladu. Porušení zmíněných ustanovení Listiny proto samostatně zpravidla napadat nelze, resp. nejsou sama o sobě bezprostředně aplikovatelná, vždy je nutno také uvést konkrétní, především hmotné základní právo nebo svobodu a tomu odpovídající ustanovení Listiny, eventuálně mezinárodního dokumentu, jež mělo být porušeno.“ K porušení tohoto článku Listiny tak bez dalšího nedošlo.
39. Žalobkyně dále uvedla, že tímto stavem je tvrdě omezeno právo na pomoc státu při vzdělání, jež je upraveno v čl. 33 odst. 4 Listiny. Čl. 33 Listiny upravuje právo každého na vzdělání, odst. 4 tohoto článku Listiny stanoví, že: „Zákon stanoví, za jakých podmínek mají občané při studiu právo na pomoc státu.“ Jak vyplývá i z komentářové literatury, jedná se o pomoc v přístupu ke vzdělání, ať již individuální (např. v podobě pomoci finanční v podobě prospěchových, sociálních, talentových a jiných stipendií či příspěvků), či kolektivní (strukturální a systémová opatření pro zajištění přístupu ke vzdělání). Jak výslovně konstatoval již Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 5. 5. 2011, č. j. 2 Aps 3/2010–112: „Školní stravování není integrální součástí práva na vzdělání, nýbrž má povahu hmotného zabezpečení ve smyslu § 122 odst. 2 školského zákona.“ Krajský soud tak na základě uvedeného uzavírá, že v daném případě nemohlo být namítanou úpravou školního stravování zasaženo do práva na vzdělání upraveného v čl. 33 Listiny, jelikož školní stravování má povahu hmotného zabezpečení, není součástí práva na vzdělání.
40. K otázce diskriminace krajský soud ve shodě se žalovaným doplňuje, že povinnou školní docházku lze plnit více způsoby, např. dle § 38 písm. a) školského zákona ve škole mimo území České republiky, dle písm. b) tohoto ustanovení při diplomatické misi nebo konzulárním úřadu České republiky, dle § 41 školského zákona také individuálním způsobem. U žádného z těchto alternativních možností plnění povinné školní docházky právo na hmotné zabezpečení nevzniká a námitce, že napadené rozhodnutí je pro žáky plnící povinnou školní docházku v zahraniční škole, diskriminační, nepřisvědčuje. Jak již krajský soud uvedl, žalobkyně i těmto žákům stravování poskytovat může, avšak za jiných podmínek než škola, která je podle ustanovení § 7 odst. 6 školského zákona zapsána ve školském rejstříku. Nelze odhlédnout od skutečnosti, že škola, která ve školském rejstříku zapsána není (jako škola žalobkyně), naopak např. neposkytuje (resp. není povinna poskytovat) vzdělávání podle školního vzdělávacího programu, který musí být v souladu s rámcovým vzdělávacím programem vydaným Ministerstvem školství a tělovýchovy ČR (ustanovení § 3 a násl. školského zákona), neboť poskytuje vzdělání podle zahraničního vzdělávacího programu. Nad vlastním průběhem výuky v zahraniční škole (např. rozsahem docházky) tak stát nemá žádnou kontrolu. Odlišnost v hmotném zabezpečení žáků školy tak není jediným rozdílem mezi školou, která se do školského rejstříku zapisuje, a školou, která nikoli.

41. Z uvedených ustanovení školského zákona plyne, že zákonodárce konstruoval právo na přístup ke školnímu stravování ve smyslu školského zákona jako veřejné subjektivní právo všech, kteří se vzdělávají v systému českého školství (pak bez ohledu na státní občanství). Krajský soud tuto konstrukci nepovažuje za diskriminující (obdobně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 5. 2011, č. j. 2 Aps 3/2010–112). Žalobní námitka c) je nedůvodná.
42. Jelikož krajský soud neshledal nezákonnost napadeného rozhodnutí, žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
43. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., když plně procesně úspěšnému žalovanému nevznikly podle obsahu spisu v tomto soudním řízení žádné náklady přesahující obvyklou činnost.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 30. dubna 2020

JUDr. Zuzana Šnejdrlová, Ph.D. v. r.
předsedkyně senátu